

કામની જગ્યાએ વધુમાં વધુ / ઓછામાં ઓછું તાપમાન કેટલું હોય? (What is the maximum/minimum temperature in the workplace?)

‘ધ વર્કપ્લેસ (હેલ્થ, સેફ્ટી એન્ડ વેલફેર) રેગ્યુલેશન્સ 1992’, કામના વાતાવરણનાં મોટા ભાગનાં પાસાં માટેની નિશ્ચિત શરતો લાદે છે.

આ રેગ્યુલેશનોમાંનો રેગ્યુલેશન 7, સ્પષ્ટપણે કામની જગ્યાઓમાં મકાનની અંદરના તાપમાન અંગે કાર્યવાહી કરે છે અને તે જણાવે છે કે:

- કામના કલાકો દરમ્યાન, કામની બધી જ જગ્યાઓમાં મકાનોની અંદરનું તાપમાન વાજબી હોવું જોઈએ. જો કે આ રેગ્યુલેશન લાગુ પાડવાનો આધાર કામની જગ્યાના પ્રકાર પર રહેલો છે, એટલે કે બેકરી, કોલ્ડ સ્ટોર, કોઈ ઓફિસ, વેરહાઉસ

તેની સાથે સંલગ્ન એ.સી.ઓ.પી. આગળ વધીને આ સમજૂતી આપે છે:

‘કામના રૂમોમાંનું તાપમાન કોઈ ખાસ પ્રકારનાં કપડાં પહેરવાની જરૂર પડ્યા વગર વાજબી પ્રમાણમાં સગવડદાયક હોવું જોઈએ. જ્યાં ગરમ કે ઠંડી પ્રક્રિયાઓ કરવાને કારણે આવું તાપમાન રાખવાનું વ્યવહારૂ ન હોય ત્યાં સગવડદાયક તાપમાનથી બને તેટલું નજીકનું તાપમાન રાખવા માટેના બધા જ વાજબી પગલાં લેવામાં આવવાં જોઈએ. ‘કામનો રૂમ’ એટલે કે જ્યાં લોકો સામાન્ય રીતે ટૂંકા સમયગાળા કરતાં વધારે સમય માટે કામ કરતાં હોય.

કામના રૂમોમાંનું તાપમાન ઓછામાં ઓછું 16 ડિગ્રી સેલ્સિયસ હોવું જોઈએ, સિવાય કે મોટા ભાગનું કામ કરવામાં શારીરિક શ્રમ કરવો પડતો હોય. એવા કિસ્સામાં તાપમાન ઓછામાં ઓછું 13 ડિગ્રી સેલ્સિયસ હોવું જોઈએ. જો કે, હવાની અવરજવર અને ભેજ જેવાં અન્ય લાગતાવળગતા પરિબળોના આધારે આટલા તાપમાનોથી વાજબી સગવડની ખાતરી કદાચ ન પણ થઈ શકે.’

અથવા જો કામના રૂમોમાં તાપમાન અગવડ થાય એટલા બધા પ્રમાણમાં ઊંચું હોય, દાખલા તરીકે ગરમ પ્રક્રિયાઓ થતી હોવાને કારણે અથવા મકાનની રચનાને કારણે, તો વાજબી રીતે સગવડદાયક હોય એટલું તાપમાન કરવા માટેનાં બધાં જ વાજબી પગલાં લેવામાં આવવાં જોઈએ, દાખલા તરીકે આવી રીતે:

- ગરમ પ્લાન્ટ કે પાઈપો ઉપર ઈન્સ્યુલેશન ચડાવીને;
- એર કૂલિંગ પ્લાન્ટ પૂરા પાડીને;
- બારીઓ પર છાંયડા કરીને;
- જે જગ્યાએ ખૂબ ઊંચા પ્રમાણમાં ગરમી થતી હોય તેનાથી કામ કરવાનાં સ્થાનો દૂર રાખીને.

જ્યાં કામના આખા રૂમમાં વાજબી રીતે સગવડદાયક તાપમાન કરી શકાય તેમ ન હોય, ત્યાં સ્થળ પર ઠંડક કરવા માટેની સુવિધા આપવામાં આવવી જોઈએ. અત્યંત ગરમ હવામાનમાં સ્થળ પર ઠંડક કરવાની સુવિધા આપવાને બદલે પાણીથી ચાલતા પંખા મૂકી શકાય અને હવાની અવરજવર વધારી શકાય.

જ્યાં, સ્થળ પર ઠંડક કરવાની સુવિધા આપવા છતાં કામદારોએ ગરમ તાપમાનનો સામનો કરવો પડતો હોય, જેનાથી તેમને વાજબી સગવડ ન લાગતી હોય, તો યોગ્ય સુરક્ષાત્મક કપડાં અને બાકીની સુવિધાઓ પૂરી પાડવામાં આવવી જોઈએ. જ્યાં વ્યવહારૂ હોય ત્યાં કામની એવી પદ્ધતિ રાખવી જોઈએ (દાખલા તરીકે કામના વારા લેવા) જેથી દરેક કામદારે જેટલા સમય માટે અગવડદાયક તાપમાનનો સામનો કરવો પડતો હોય તે ઓછો થઈ જાય.

સંદર્ભો (રેફરન્સ)

- L24, Workplace health, safety and welfare, (ISBN 0717604136 - એચ.એસ.ઈ. બુક્સ પાસેથી મળી શકે છે)
- એચ.એસ.ઈ.ની માર્ગદર્શક પુસ્તિકા Thermal Comfort in the Workplace, થર્મલ આરામની વ્યાખ્યા કરવાનો પ્રયત્ન કરે છે અને જણાવે છે કે: ‘યુકેમાં મોટા ભાગનાં લોકો માટે સ્વીકાર્ય પ્રમાણમાં થર્મલ આરામનું તાપમાન 13°C (56°F) અને 30°C (86°F)ની વચ્ચે છે, જેમાં સૌથી વધારે શ્રમ પડે તેવી પ્રવૃત્તિઓ માટેનું સ્વીકાર્ય તાપમાન આ શ્રેણીના સૌથી

ओछलडलडल ओछल तलडडलन तरङु डुडु डु अने वधारे आरलडदलडक डुरवृत्तलओु डलटेनुं तलडडलन शुरेणुडलडल सडुथु डुडुडलडल डुडुडल तलडडलन तरङु डुडु डु.

- **HSG194, Thermal Comfort in the Workplace, (ISBN 0717624684 - अुडु.अुस.डु. डुडुस डलसुथु डलणु शङु डु)**